

Для впровадження тестів пропонується здійснити такі кроки:

- визначити методологічні засади побудови тестів (щодо структури та змісту) і шкалу оцінювання;
- розробити тести за програмою дисципліни на підставі прийнятих методологічних засад;
- перед затвердженням використання тестів для підсумкового оцінювання знань студентів провести їх опробацію у навчальному процесі.

Коценко К. Ф., канд. геогр. наук,
доцент кафедри регіональної економіки

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ КОНКРЕТНИХ ВИРОБНИЧИХ СИТУАЦІЙ У ПРАКТИЦІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У КУРСІ «ЕКОЛОГІЯ»

Курс «Екологія» є складовою частиною навчальної дисципліни «Регіональна економіка» та включений до неї окремим модулем, теми якого висвітлюють ключові моменти у сфері економіки природокористування. Обмежена кількість лекційних занять націлює студентів на самостійне опрацювання теми «Механізм управління природокористуванням» та засвоєння специфіки формування й функціонування окремих його важелів. Для майбутніх фахівців-економістів особливе значення має розуміння саме економічних методів управління, засвоєння особливостей впливу природо користувачів на довкілля, що, в свою чергу, передбачає з'ясування основних критеріїв нарахування платежів за ресурси, платежів за забруднення, об'єктивного розподілу державних та регіональних інвестицій на природоохоронні потреби тощо. Тому виникає необхідність створення діагностично-контролюючого інструментарію щодо оцінювання їхнього засвоєння студентами. З цією метою, впродовж багатьох років викладання екології викладачами кафедри використовується метод конкретних виробничих ситуацій, в межах якого є можливість змінювати обставини як забруднення підприємством довкілля, так і зменшення або повної ліквідації надходжен-

ня шкідливих речовин до різних компонентів біосфери. З цією метою створено кілька типів виробничих ситуацій:

1) Підприємство викидає певну кількість токсичних речовин в атмосферу. Різні параметри забруднення — концентрація шкідливих речовин (у мг в одному кубічному метрі атмосфери) чи маса викидів в повітря або скидів у водне середовище (у тоннах) дозволяють створити різні підходи до обрахування обсягів економічних збитків і використати різні методики. Під час аудиторних занять виникають об'єктивні передумови для індивідуальної роботи, оскільки кожний студент має можливість опрацювати свою конкретну ситуацію. Цей тип задач слугує базовим для другого типу завдань.

2) Підприємство впроваджує нові технологічні лінії, очисні споруди, фільтри, пилопоглиначі тощо. Саме на цьому етапі з'являється можливість визначити економічну ефективність здійснення природоохоронних заходів. Студенту надається можливість самостійно розрахувати економічну ефективність впровадження різних природозахисних заходів шляхом співставлення економічних результатів з необхідними для їхнього впровадження приведеними витратами за допомогою чистого й повного економічного ефекту та повних економічних результатів.

3) Підприємство складає тверді відходи. Така модель дозволяє обрахувати не тільки обсяг економічних збитків від забруднення ґрунтів, але й збитки від вилучення землі із цільового сільськогосподарського використання.

Використання виробничих ситуацій слугує підґрунтям для відкритого, прозорого та об'єктивного оцінювання якості засвоєння матеріалу. Розв'язання задач оцінюється залежно від виконаної роботи, а саме:

а) якщо студент розуміє теоретичні засади, але не використовує аудиторний час для практичного вирішення, то отримує оцінку «задовільно»;

б) якщо знання теоретичних підходів студент закріплює розрахунком обсягів економічних збитків та визначенням платежів за забруднення, то отримує оцінку «добре»;

в) якщо студент здійснює кінцевий результат — виконує розрахунок з визначенням чистого й повного економічного ефекту, базуючись на глибоких теоретичних знаннях, то отримує оцінку «відмінно».

Методи створення виробничих ситуацій дозволяють використати елементи гри, що полегшують засвоєння складного для першокурсників матеріалу, і слугують надійним інструментом для об'єктивного оцінювання знань студентів.